

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 13-06-9287

1 01 מרץ 2015

2

לפני:

כב' השופטת אופירה דגן-טוכמכר

נציג ציבור (עובדים) מר איסר באומל

נציג ציבור (מעסיקים) גב' הילנה ערד שטיינבך

התובעים

ע"י ב"כ: עו"ד ש. דבלינגר

-

הנתבעים

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד מירב ירושלמי

3

4

פסק דין

5

6

האם זכאי התובע לדמי לידה בגין התקופה שמיום 28.8.12 עד יום 10/10/12:

7

בשאלה זו נדרש בית הדין להכריע בהליך דנן.

8

9

עיקר העובדות הצריכות לעניין הן כדלקמן:

10

1. ביום 4/7/12 נולד לתובע ולרעייתו ילדם השביעי.

11

2. אשתו של התובע, העובדת כמורה בחינוך העצמאי שהתה בחופשת לידה החל

12

ממועד הלידה, וביום 23/8/12 הגישה תביעה לתשלום דמי לידה. בתביעתה ציינה

13

כי שבה לעבודתה כמורה ביום 15/8/12.

14

בהתאם לאישור המעביד, לפיו גב' אשלג שבה לעבודה ביום 27/8/12 (יום פתיחת

15

שנת הלימודים תשע"ג) – התביעה של גב' אשלג לדמי לידה אושרה לתקופה

16

שמיום 4/7/12 עד ליום 27/8/12.

17

3. במקביל להגשת התביעה של גב' אשלג, ביום 23/8/12 הגיש מר אשלג תביעה

18

לתשלום דמי לידה לאב מחליף לתקופה שמיום 16/8/12 ועד ליום 10/10/12.

19

בטופס התביעה ציין כי הוא עובד כמנהל פרויקטים בחברת ארץ ומלוואה בע"מ,

20

שכרו החודשי הוא על סך 18,000 ₪ וכן ציין כי שהה בחופשת לידה החל מיום

21

16/8/12.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 9287-06-13

1 4. ביום 26/11/12 נמסרה לתובע הודעה כי תביעתו נדחתה בהסתמך על האמור
2 בסעיף 56 לחוק הביטוח הלאומי.

3

4

המסגרת הנורמטיבית

5 5. חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 קובע את זכאותם של יולדת ובן זוגה לצאת
6 לחופשת לידה, בהתקיים התנאים שנקבעו בחוק. לענייננו רלוונטי ס. 6 (ח) (1)
7 לחוק עבודת נשים אשר קובע כדלקמן:

8 6. (ח) (1) עובד שאשתו ילדה, ייתן לו מעסיקו חופשת לידה
9 חלקית, בתקופת חופשת הלידה שנותרה מתום ששת השבועות הראשונים
10 שלאחר יום הלידה, אם התקיימו כל אלה:
11 (א) אשתו זכאית לחופשת לידה והיא הסכימה בכתב לוותר על חלק
12 מחופשת הלידה המגיעה לה בתקופה שנותרה מתום ששת השבועות
13 הראשונים שלאחר יום הלידה, וזאת על אף הוראות סעיף קטן (ב)(2);
14 (ב) אשתו עבדה, בתקופה האמורה בפסקת משנה (א).

15

16 6. מאחר שהמעביד איננו חייב לשלם לעובד / לעובדת שכר בתקופת היעדרותם בשל
17 חופשת לידה, בסעיף 49 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995
18 נקבעה זכותו של כל אחד מההורים דמי לידה למשך תקופה מוגבלת שנקבעה
19 בחוק, ובלבד שבתקופה הרלוונטית לתביעה היולדת / בן זוגה לא עבד/ה בשל
20 ההריון או הלידה:

21 49. (א) המוסד ישלם למבוטחת דמי לידה, לפי סימן זה, בעד פרק הזמן
22 שלרגל ההריון או הלידה אין היא עובדת או עוסקת במשלה ידה.

23

.....

24 (ה) (1) עובד הזכאי לחופשת לידה לפי סעיף 6(1) לחוק עבודת נשים, וכן
25 עובד עצמאי שמתקיימים בו התנאים האמורים באותו סעיף, זכאי לדמי לידה
26 בעד פרק הזמן שלרגל חופשת הלידה ולצורך הטיפול בילדו הוא אינו עובד או
27 אינו עוסק במשלה ידו, ובתנאי שמתקיימים כל אלה:

28 (א) הוא עובד או עובד עצמאי כאמור בסעיף 40(ב)(1), בשניוים
29 המהויבים;

30 (ב) שולמו בעדו דמי ביטוח משכרו כעובד או ששילם דמי ביטוח
31 מהכנסתו כעובד עצמאי בעד 10 חודשים מתוך 14 החודשים שקדמו
32 ליום הקובע או בעד 15 חודשים מתוך 22 החודשים שקדמו ליום הקובע;
33 לעניין סעיף קטן זה, "היום הקובע" – יום הלידה או היום שבו הפסיק
34 לעבוד, לפי המאוחר;

35 (ג) בת זוגה זכאית לדמי לידה לפי פרק זה, בעד אותו פרק זמן, ולא
36 שולמו לה דמי לידה בעד פרק הזמן המלא כאמור בסעיף 50(א);

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 9287-06-13

1

2 בסעיף 56 לחוק נקבעה סמכותו של המל"ל לשלול את הזכות, וזאת בין היתר
3 מקום שהוברר כי המבוטחת עבדה מחוץ לביתה בתוך התקופה שבגינה היא
4 מבקשת דמי לידה.

5 "56. המוסד רשאי לשלול את הזכות לדמי לידה, כולם או מקצתם, אם
6 קרה אחד מאלה:

7 (1) בתוך הזמן שבעדו משתלמים דמי לידה עבדה המבוטחת שלא
8 במשק ביתה...".

9

10 7. בית הדין הארצי עמד על כך שגמלת דמי לידה היא מסוג הגמלאות מחליפות-
11 ההכנסה, ועל כן, אין היא ניתנת לכל מבוטחת שילדה, אלא אך ורק למבוטחת
12 'ש'לרגל ההריון או הלידה אין היא עובדת או עוסקת במשלח ידה' (עב"ל 54/99
13 טרז סויסה נ' המל"ל (פורסם בנבו) וכן ראה דב"ע נב/ 0-13 לאה מירון נ'
14 המל"ל פד"ע כ"ד 82).

15 מפסיקת בתי הדין עולה כי הפרשנות המקובלת של סעיף 56 מאפשרת שלילה
16 חלקית של דמי הלידה ליולדת כאשר היקף עבודתה מחוץ לבית, במהלך
17 התקופה המוגנת, היה מוגבל.

18 8. נדמה כי תכלית החוק היתה לספק רשת בטחון לאותם מבוטחים שנגרעה
19 פרנסתם עקב הצורך לטפל בילד בתקופה הסמוכה ללידה, התנאי לזכאות לגמלה
20 הוא כי הטיפול בילד בתקופה המוגנת גרע מיכולתו של ההורה להתפרנס.

21

22

23

הכרעה

24 9. התובע נחקר על ידי חוקר המל"ל ביחס לשגרת יומו לפני התקופה בגינה תבע
25 דמי לידה ובמהלכה. בעדותו בפני חוקר המל"ל גרס התובע כי מזה כ- 15 שנים
26 הוא לומד בישיבה מדי יום בין השעות 08:00-13:00 בבוקר ובין השעות 16:00-
27 19:00 אחר הצהריים (בגין לימודיו אלה משולמת לתובע מלגה חודשית
28 כמקובל).

29 10. לטענת התובע את עבודתו בחברת ארץ ומלואה (בגינה הוא מקבל שכר חודשי
30 בסך 18,000 ₪) הוא נוהג לבצע בשעות הצהריים, בהפסקה שביום הלימודים

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 9287-06-13

- 1 בישיבה (בין 13:00 ל- 16:00) וכן בשעות הערב (אחרי השעה 19:00 - ראה הודעת
2 התובע בעמ' 5 שורות 9-6).
- 3 מעדותו של התובע עולה כי שעות עבודתו בחברת ארץ ומלואה גמישות לחלוטין
4 וכי בעת שהוא מגיע למשרד החברה למעשה אין בו איש (לחוקר המל"ל מסר כי
5 יש פקידה במקום בשעות הבוקר בלבד משעה שמונה עד שעה 10 או 12 – שעות
6 בהן הוא איננו נוכח במשרד).
- 7 אשר לתוכן העבודה של התובע בחברת ארץ ומלואה יש להודות שעניין זה לא
8 הוא בפנינו עד תום. מדובר בחברה הפעילה בענף הנדליין שעיסוקה היה ככל
9 הנראה בקידום של פרוייקט בניה בקרית גת. בעדותו בפנינו אישר התובע כי הוא
10 שותף בשיעור 50% בעסק, כי מדובר בחברה המגלגלת 15 מליון ₪ וכי בדרך כלל
11 הוא נמצא במשרדים זמן מועט בכל יום (ראה עמ' 7 לפרוטוקול).
- 12 על רקע האמור לעיל, התובע טען בעדותו בפני חוקר המל"ל כי במהלך חופשת
13 הלידה הוא עבד, אבל פחות מכפי שהוא רוצה. (עמ' 7 שורות 14-17) והעריך כי
14 היקף עבודתו ירד ב- 80% (ראה עמ' 9 לחקירה).
- 15 עדות זו של התובע אנו מתקשים מאוד לקבל.
- 16 11. מעדותו של התובע ומהמסמכים שבפנינו (ראה מוצג ת/1) עולה כי בתקופה
17 שמיום 15/8/12 עד יום 17/10/12 התובע לא התייצב ללימודים בישיבה כלל (לא
18 בבוקר ולא בשעות אחר הצהריים). גם אם נניח כי בשעות הבוקר, במקום לפקוד
19 את ספסלי הישיבה נשאר התובע בביתו על מנת להשיג על התינוק, לא היתה כל
20 מניעה כי בהמשך היום ימשיך בעבודתו כפי שהוא רגיל (בין השעות 14:00 ל-
21 16:00 וכן בשעות הערב), ואף יוסיף שעות עבודה נוספות שהרי בשעות אחר
22 הצהריים, שלא כדרכו, התובע לא התייצב ללימודים.
- 23 12. אשת התובע אישרה בעדותה במל"ל כי בעבודתה כמורה היא נעדרת מהבית בין
24 השעות 7:30 עד 14:00. ואולם עם שובה הביתה היא נמצאת בבית עם הילדים
25 ובעלה פנוי לשוב לעיסוקיו.
- 26 **ש. מה קורה (כ) שאת חוזרת מעבודתך?**
- 27 **ת. אני בבית עם הילדים ובעלי פנוי לחזור לעיסוקיו השונים הן**
28 **ללימודים והן לעבודתו.**
- 29 13. עוד נזכיר כי התובעת אישרה בעדותה בפני חוקר המל"ל כי יום חמישי הוא היום
30 החופשי שלה. לנוכח האמור, ובשים לב לכך שבתקופה שבין 27/8/12-10/10/12

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 9287-06-13

- 1 חלו כל חגי תשרי, אשתו של התובע שהתה בעבודתה בפועל ימים ספורים בלבד,
2 באופן שלמיטב התרשמותנו לא גרע מאומה מיכולתו של התובע להמשיך
3 ולהתפרנס כרגיל, בהתאם למתכונת העבודה שלו בחברת ארץ ומלואה ערב
4 הלידה, בפרט בשים לב לכך שהפסיק ללמוד בישיבה ובכך התפנו לו כשמונה
5 שעות מדי יום.
- 6 14. מעבר לחישוב האריתמטי של שעות העבודה הלימודים והמנוחה של התובע,
7 נציין כי לא הובאה בפנינו כל ראיה אובייקטיבית לעניין הפחתת היקף עבודתו
8 של התובע בחברת ארץ ומלואה בפועל בשל הטיפול בילדו. לתובע לא היה כל
9 הסבר מדוע לא זימן לעדות את הפקידות שמועסקות במשרד- עמ' 8 שורות 1-2)
- 10 15. נציין כי אשתו של התובע נשאלה על ידי חוקר המל"ל ביחס למהות עסקיו של
11 בעלה וטענה כי אין לה ידיעה בעניין, מעבר להיותו בתחום הנדל"ן.
12 גם התובע בעדותו בפנינו התקשה להסביר לבית הדין את אופי העבודה
13 היומיומית שהוא נדרש לבצע. מעדותו בפנינו עולה כי עוד טרם הלידה היקף
14 העבודה בפועל היה על בסיס מצומצם ולא על בסיס יום יומי באופן שחייב את
15 התובע להימצא בפועל במשרדי החברה זמן מועט (עמ' 7 לפרוטוקול שורה 24-
16 25).
- 17 **"החברה שהקמתי לפני כמה שנים עוסקת בנדל"ן. מטבע הדברים**
18 **מאחר שאני רוב היום רוצה לעסוק בלימוד, אז אני עוסק בדברים שהם**
19 **יותר יזמים ופחות יומיומי בשטח."** (עדות התובע עמ' 7 לפרוטוקול
20 שורות 21-23)
- 21 עוד יש להזכיר כי מעדותו של התובע עולה כי בתקופה הרלוונטית הפרויקט היה
22 תקוע מחמת סכסוך בין המשקיע האמריקאי לחברת הבניה הישראלית ולכן גם
23 מן הטעם הזה ברור שלא היה כל צורך בעבודה על בסיס יומיומי.
- 24 16. התרשמנו כי ה"שכר" החודשי ששולם לתובע מחברת ארץ ומלואה איננו נגזרת
25 של עבודה בפועל, אלא שהוא נגזר ממעמדו כיום של הפרויקט. כשנשאל התובע
26 מי קבע את שכרו השיב כי השכר נקבע בהתייעצות עם רו"ח וכי קיבל משכורת
27 קבועה. זאת ועוד, מעדותו של התובע עולה כי החברה הפסיקה לשלם לו שכר
28 כבר מיום 15/8/12 על אף שבאותו מועד אשתו עדיין לא שבה לעבודתה, היינו
29 בעת שלא הייתה כל מניעה כי יעבוד כרגיל.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 9287-06-13

17. כך או כך, מהראיות שבפנינו עולה כי בתקופה שמיום 27/8/10 עד יום 10/10/12 לא היה כל שינוי של ממש במתכונת העבודה של התובע בחברת ארץ ומלואה בשל לידת בנו, ולא היתה כל מניעה (ככל שהיא קשורה ללידה), כי ימשיך למשך משכורת, בדיוק כפי שעשה ערב הלידה.
18. לנוכח האמור לעיל התביעה נדחית.
19. בשים לב לסוג ההליך אין צו להוצאות.

ניתן היום, י' אדר תשע"ה, (01 מרץ 2015), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

גב' הילנה ערד שטיינבך
נציג מעסיקים

אופירה דגן-טוכמכר,
שופטת – אב"ד

מר איסר באומל
נציג עובדים

10
11
12
13
14
15
16